

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST
Ref. AE
Den 7. marts 2008

GRUNDNOTAT

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af markedsføring og anvendelse af dichlormethan, ændring af Rådets direktiv 76/769/EØF 2008/0033 (COD)

RESUMÉ

Kommissionen har den 14. februar 2008 sendt forslag om regulering af dichlormethan til Rådet.

Der er identificeret en sundhedsmæssig risiko ved brugen af malingsfjernere, som indeholder dichlormethan. For at begrænse denne risiko foreslås indførelse af anvendelsesbegrænsninger for dichlormethan. Der foreslås et forbud mod brug i malingsfjernere markedsført til forbrugere. Til erhvervmæssig anvendelse forbydes brugen også, men med en mulighed for at Medlemslandene kan give en dispensation til brugen. Til industriel anvendelse foreslås krav om tekniske foranstaltninger og personlige værnemidler som skal være til rådighed for at produkter med dichlormethan må anvendes.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU. Det skønnes, at forslaget kun vil få meget begrænsede økonomiske eller administrative konsekvenser for danske virksomheder eller myndigheder.

1. Status

Kommissionen sendte den 14. februar 2008 ovennævnte ændringsforslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i traktatens artikel 95 og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i traktaten.

2. Formål og indhold

Ved forslaget foreslås at regulere brugen af dichlormethan (DCM) i malingsfjernere.

Risiciene ved DCM i malingfjerner er blevet vurderet i adskillige undersøgelser, som konkluderer, at der er behov for risikobegrænsende foranstaltninger i hele EU. Malingfjerner anvendes til at fjerne lag af maling, især bulede eller revnede lag, fra forskellige overflader, hovedsageligt træ- og metaloverflader, og anvendes i industrien, af erhvervsudøvende og af forbrugere.

DCM kan påvirke menneskers sundhed, den primære risiko består i stoffets toksiske effekter på centralnervesystemet ved indånding. Disse effekter i kombination med dårlige arbejds- eller driftsforhold (f.eks. utilstrækkelig udluftning, uhensigtsmæssige personlige værnemidler) har bidraget til en række registrerede ulykker med og uden dødelig udgang i løbet af de seneste 18 år i EU.

Ifølge Den Videnskabelige Komité for Sundheds- og Miljørisici udgør eksponering for DCM en trussel for menneskers sundhed, især for så vidt der er tale om mere sårbare grupper som børn, da

deres potentielle eksponering er højere. De høje koncentrationer af DCM, som er blevet målt under arbejde med at fjerne maling, udgør en uacceptable risikoen for menneskers sundhed.

Formålet med at indføre anvendelsesbegrænsning på fællesskabsplan for stoffets markedsføring og anvendelse er at beskytte både arbejdstagere og forbrugeres sundhed.

På denne baggrund forslås:

- Forbud mod anvendelse af dichlormethan (DCM) i malingfjerner i forbrugerprodukter i en masseprocent på 0,1 procent eller derover.
- Generelt forbud mod anvendelse af DCM i malingsfjerner i en masseprocent på 0,1 masseprocent eller derover til erhvervsmæssig anvendelse udenfor industrianlæg, men med mulighed for at medlemsstaterne kan give tilladelse til brug, hvor de skønner, at anvendelse af alternativer til DCM-holdige malingsfjerner er særligt vanskelig eller uhensigtsmæssig. Tilladelser kan kun gives til særligt godkendte fagfolk, som har gennemgået en uddannelse, som omfatter vurdering af risici og sikker håndtering af DCM-holdige produkter, brug af tilstrækkelig ventilation og egnede personlige værnemidler.
- For industriel anvendelse af DCM-holdig malingsfjerner fastsættes obligatorisk krav til personlige værnemidler, udsugning eller åndedrætsværn samt krav til konstruktionen af beholdere indeholdende malingsfjerner.
- Malingsfjerner indeholdende mere end 0,1 masseprocent DCM skal mærkes med tekst om, at produktet er forbeholdt industriel og erhvervsmæssig brug.

3. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om forslaget.

4. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Retsgrundlaget for forslaget er traktatens artikel 95. Kommissionen har valgt Rådets direktiv 76/769/EØF om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater, som det mest egnede instrument til at beskytte det indre marked, skabe harmoniserede regler og samtidig sikre et højt beskyttelsesniveau for mennesker og miljø. Man har med Rådets direktiv 76/769/EØF forsøgt at etablere harmoniserede regler for hele EU og undgå divergerende nationale lovgivninger, der kan skabe hindringer for samhandelen inden for Fællesskabet. Endvidere anfører Kommissionen, at indførslen af en begrænsning for hvordan DCM bringes i omsætning og anvendes i henhold til direktiv 76/769/EØF anbefales som den bedst egnede strategi til at begrænse risikoen for brugerne. Det er således i overensstemmelse med traktatens artikel 95, stk. 3. Regeringen kan tilslutte sig Kommissionens vurdering.

Kommissionen anfører i forhold til proportionalitetsprincippet, at de foranstaltninger, der foreslås i nærværende beslutning, er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, i betragtning af de samlede omkostninger og fordele for alle anvendelseskategorier i forhold til det endelige mål om at forbedre beskyttelsen af menneskers sundhed.

5. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser:

Direktiv 76/769/EØF vil blive ophævet den 1. juni 2009 ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1907/2006 om REACH. De ændringer, der skal foretages af bilag 1 til direktiv 76/769/EØF ved dette forslag, vil finde anvendelse pr. den 1. juni 2009, og vil derfor blive indført i bilag XVII til REACH-forordningen. Ændringen vil derved gælde umiddelbart, og skal derfor ikke, som normalt ved ændring af et direktiv, implementeres ved en bekendtgørelse. Derfor skal der formentlig ikke foretages ændringer i dansk lovgivning som følge af ændringen.

Økonomiske og administrative konsekvenser:

Konsekvenser for erhvervslivet:

Det vurderes ikke, at den foreslåede regulering af DCM vil medføre omkostninger for det danske erhvervsliv. Der er ingen produktion af DCM i Danmark og DCM er tidligere udfaset fra forbrugerprodukter på det danske marked via en frivillig aftale. Det vurderes, at der stort set ikke findes malingsfjernere indeholdende DCM til forbrugerne på markedet. Ligeledes er den erhvervsmæssige anvendelse i Danmark i dag underlagt krav om en tilladelse fra myndighederne før brug. Der er ikke de senere år givet sådanne tilladelser og på den baggrund vurderes det, at der kun er sporadisk brug af malingsfjerner med DCM i Danmark. På den baggrund vurderes den foreslåede regulering ikke at medføre ekstra omkostninger for erhvervslivet i Danmark.

Administrative konsekvenser:

Regioner og kommuner

Forslaget vurderes ikke få økonomiske eller administrative konsekvenser for regioner og kommuner, hverken direkte eller afledte, da forslaget er rettet mod andre sektorer.

Staten

Forslaget forventes ikke at få betydende økonomiske konsekvenser for staten. De nye regler skal håndhæves af Miljøstyrelsen, der fører kontrol med kemikalielovgivningen. Miljøstyrelsens Kemikalieinspektion prioriterer hvert år, hvilke af de forskellige bekendtgørelser og regler, der skal føres kontrol med. I forhold til administrering af mulige tilladelser til erhvervsmæssig brug kan dette medføre administrative konsekvenser, men da DCM allerede via arbejdsmiljølovgivningen er omfattet af krav om tilladelse vurderes det, at den administrative byrde ikke øges væsentligt.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes samlet set, at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU både i forhold til arbejdstagere og forbrugere. I Danmark vil forslaget også have en positiv men dog begrænset påvirkning af beskyttelsesniveauet, da DCM allerede i dag stort set ikke findes i produkter på det danske marked. Forslaget vil dog sikre, at der heller ikke i fremtiden introduceres DCM-holdige malingsfjernere til forbrugerne, ligesom den erhvervs- og industrimæssige anvendelse kontrolleres med krav, som så sikrer, at det danske beskyttelsesniveau opretholdes.

6. Høring

Forslaget har været sendt i almindelig høring den 29. februar 2008 med frist den 25. marts 2008. Sagen har endnu ikke været forelagt for miljøspecialudvalget. Folketinget vil i et revideret grundnotat blive orienteret om resultatet af den almindelige høring samt af specialudvalgshøringen.

7. Forhandlingssituationen

Forslaget har endnu ikke været forhandlet i Rådet. Første behandling er endnu ikke fastsat.

8. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens forslag velkomment og vil snarest muligt fremlægge sine mere konsoliderede vurderinger af forslaget i et revideret grundnotat til Folketinget.